

Utskott: Brott och Straff
Utskottsfråga: Dödsstraff
Utskottsordförande: Leila Behzadi och Jonna Almqvist

Förklaring av problemet:

Dödsstraff är en straffrättslig påföljd som innebär att en domstol dömer en brottsling till döden genom avrättning. Det är ett straff som innebär ett stort psykiskt lidande, eftersom fången från det att domen avkunnas fram till avrättningen endast sitter fängslad i väntan på sin död och hoppas på att få straffet omvandlat. Orsakerna till domen dödsstraff skiljer sig mellan olika stater, men grundar sig nästan alltid i att den dömda har begått någonting som anses brottsligt. Dödsstraff kan t.ex. vara en påföljd av mord, drogrelaterade brott, sedlighetsbrott eller terrorism.

Enligt FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna artikel 3, har var och en rätt till liv, frihet och personlig säkerhet. Rätten till liv och rätten att inte utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning som föreskrivs i artikel 5 i den allmänna förklaringen, utgör grunden för arbetet mot dödsstraffet. Det finns däremot ännu inget generellt förbud mot dödsstraffet i folkrätten.

141 länder i världen, det vill säga över två tredjedelar av världens länder, har avskaffat dödsstraffet enligt lag eller i praktiken. 105 har avskaffat det helt. 57 länder har kvar det i sin straffskala. (Amnesty, 2017) Amnesty International har arbetat för ett totalt avskaffande av dödsstraff sedan 1977, då var det bara 16 länder som hade avskaffat dödsstraffet, vilket är en stor skillnad om man jämför med idag. 2015 kunde Amnesty International bekräfta minst 1634 avrättningar i 25 länder vilket var en historisk ökning sedan 1989. Minst 18 848 människor satt i dödsceller i slutet av 2016 och väntade på att avrättas, och det året avrättades minst 1032 personer i 23 länder. Det är en sänkning med nära fyrtio procent jämfört med 2015. Dessutom så har många länder där människor blivit dömda till döden eller avrättade rättegångarna inte uppfyllt de internationella villkoren för rättvisa rättegångar. I en del fall handlar det också om att ”erkännanden” kommit fram genom tortyr eller annan misshandel. Följande metoder är vanliga vid avrättningar: halshuggning, hängning, dödliga injektioner, stening, elektriska stolar, gaskammare och arkebusering. I vissa länder förekommer det även offentliga avrättningar.

2007 kunde FN:s generalförsamling för första gången på 30 år anta en resolution mot dödsstraffet, efter det har många följt. Vid en omröstning i FN den 21 november 2014 ställde sig en majoritet av världens länder bakom en resolution från Generalförsamlingen om att införa ett moratorium (stopp) för avrättningar med sikte på ett globalt avskaffande av dödsstraffet. Av FN:s 193 medlemsländer var det 114 som röstade för resolutionen. Av övriga länder var det 36 som röstade emot och 34 som avstod jämfört med 111 röster för, 41 emot och 34 nedlagda röster i december 2012.

Fundera över!

- Hur ser ditt land på dödsstraff? Förekommer det dödsstraff i ditt land?

- Vilka argument använder sig ditt land av gällande frågan om dödsstraff?
- Hur kan man på det mest effektiva sättet se till att dödsstraffet inte längre brukas?
- Vilka straff borde tillämpas istället för dödsstraffet?
- Borde det förekomma sanktioner för de länder och stater som fortfarande använder sig av dödsstraffet?

Källor som är bra att använda sig av!

<https://www.amnesty.se/vad-gor-vi/dodsstraffet/>

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/de-manskliga-rattigheterna/vilka-rattigheter-finns-det/ratten-till-liv-dodsstraffet>

<http://www.deathpenaltyworldwide.org/>

<http://www.dodsstraff.se/d%C3%B6dsstraffet-idag-32084698>